Novobydžovský

Ročník VIII.
16. 12. 1981

Číslo 4

ZPRAVODAJ

POSTAVENÍ A ÚKOLY OBČANSKÝCH VÝBORŮ V NOVÉM VOLEBNÍM OBDOBÍ

Usnesení XVI. sjezdu KSČ klade důraz na rozšiřování a prohlubování účasti lidu na státním řízení a veřejné správě prostřednictvím národních výborů, které svým bezprostředním vztahem k životu občanů mají předpoklady pro jejich široké zapojení do řízení společnosti.

Významná úloha při uskutečňování tohoto úkolu připadá občanským výborům, poněvadž pracují přímo v obvodech, ulicích a domech, kde občané žijí a bydlí, a jsou s nimi spjaty každodenním občanským životem. Práce národního výboru v městských podmínkách se neobejde bez pomoci občanských výborů.

Jak se prohlubuje organizátorská a masová politická činnost MěstNV a jak narůstají úkoly dané volebním programem NF a požadavky občanů, tak nutně musí růst i požadavky na zkvalitnění práce občanských výborů.

Požadavky jsou větší, náročnější a je nutný odpovědný přístup k práci každého člena občanského výboru. Občanské výbory jako důležitý aktiv MěstNV musí mít při své každodenní práci i při řešení závažných problémů neustále na zřeteli povinnost uvádět zájmy občanů do souladu s celoměstskými potřebami.

Občanské výbory mají velkou oporu ve své činnosti v poslancích MěstNV svého obvodu - a opačně - poslanci MěstNV při své práci musí počítat s pomocí občanských výborů.

Tato vzájemná výpomoc a spolupráce tvoří nedílnou jednotu a je zárukou úspěšné činnosti poslance i občanského výboru.

Jako všechny orgány a aktivy MěstNV, stejně i občanské výbory zaměřují svou činnost a aktivitu na plnění základních úkolů MěstNV, z nich především na plnění volebního programu NF. Při plnění všech úkolů platí zásada, že se občanské výbory spolu s poslanci radí s občany ve svém obvodu a tyto úkoly pak uskutečňují za jejich nejširší účasti. Občanské výbory jsou lidu nejblíže, mezi lidmi denně pracují, znají je a mohou proto plně využívat jejich zkušeností i iniciativy k plnění stanovených úkolů.

Dosažené výsledky v práci občanských výborů na úseku organizátorské, kulturně výchovné a budovatelské činnosti svědčí o tom, že jsou to právě občanské výbory, které ve spolupráci s MěstNV uskutečňují zapojení nejširších vrstev pracujících do správy a řízení města.

Zásady pro činnost občanských výborů, vydané v příloze posledního čísla Novobydžovského zpravodaje, jsou organizační pomůckou pro občanské výbory, zajišťují jednotný postup občanských výborů ve městě a vytvářejí předpoklady, aby je občanské výbory samy prohlubovaly a rozvíjely podle svých zkušeností.

Pokračování na str. 2

Brigádnici OV č. 11 za vedení s. Jaroše budují nový chodník před orientační tabulí města

Foto K. Šprinc

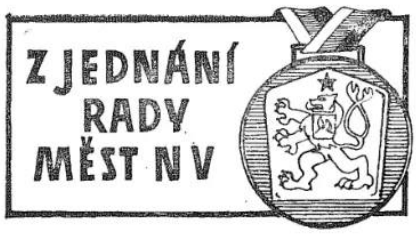
Dokončení ze str. 1

V novém volebním období bude v 24 občanských výborech pracovat 321 občanů, z toho 85 do 35 let a 23 poslanců. U 12 občanských výborů došlo ke změnám předsedů, a to u občanského výboru č. 2, 3, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 a 23.

Nově zvolení předsedové občanských výborů v Novém Bydžově.

OV č. 1 Karel Trojna
OV č. 2 Jiří Řezníček
OV č. 3 Milan Kanas
OV č. 4 Jaroslav Hezký
OV č. 5 Vlasta Jechová
OV č. 6 Miroslav Tobišek
OV č. 7 Josef Chocholouš
OV č. 8 Jan Ort
OV č. 9 Josef Verfl
OV č. 10 Miroslav Šádek
OV č. 11 Karel Šprinc
OV č. 12 Karel Regál
OV č. 13 Miroslav Pánek
OV č. 14 Vladimír Spejchal
OV č. 15 Josef Nosek
OV č. 16 Jiří Vokál
OV č. 17 Vysočany - Jiří Česák
OV č. 18 Zachrašťany - Vladimír Suchánek
OV č. 19 Lužec nad Cidlinou - Milan Krejčovský
OV č. 20 Skochovice - Josef Zámečník
OV č. 21 St. Skřeněř - Josef Nezbeda
OV č. 22 Nová Skřeněř - Zdeněk Suchánek
OV č. 23 Starý Bydžov - Ladislav Kocourek
OV č. 24 Sloupno - Miloš Fiala

Jaroslav Prokeš, tajemník MěstNV

Rada 26. 8. 1981

1. Zhodnocení plnění socialistického závazku města za I. pololetí 1981.
2. Zpráva o stavu vyřizování stížností.
3. Zpráva o postupu odstraňování závad ve skladu IPCHO.
4. Zpráva VLK při MěstNV.
5. Usnesení 3. schůze rady ONV.
6. Různé.

Rada 9. 9. 1981

1. Rozbor plnění plánu a rozpočtu MěstNV za I. pololetí 1981.
2. Dělba práce mezi uvolněnými funkcionáři MěstNV.
3. Politicko organizační zabezpečení podzimních směn NF.
4. Usnesení 4. schůze rady ONV.

Rada 30. 9. 1981

1. Palivoenergetická situace pro zimní období 1981/82.
2. Připravenost zimního stadiónu na provoz v sezóně 1981/82.
3. Usnesení 5. schůze rady ONV v Hradci Králové.
4. Různé.

Rada 22. 10. 1981

1. Stav školního stravování ve školním roce 1981/82.
2. Připravenost TS města na zimní období 1981/82.
3. Kontrolní zpráva o plnění opatření z inventarizace.
4. Usnesení 7. schůze rady ONV.
5. Různé.

Rada 29. 10. 1981

1. Soubor opatření politicko organizátorských funkcí orgánů MěstNV k dalšímu zdokonalení práce MěstNV a jeho řízených organizací na léta 1982–85.
2. Plnění plánu a rozpočtu za III. čtvrtletí 1981.
3. Statut Městského muzea.
4. Statut MLK.
5. Usnesení 8. schůze rady ONV v Hradci Králové.
6. Různé.

Rada 12. 11. 1981

1. Kontrolní zpráva o plnění JPKVČ za III. čtvrtletí 1981.
2. Organizační a metodické zajištění inventarizace 1981 v hospodářství řízeném MěstNV.
3. Zpráva VLK o provozu jeslí a MŠ.
4. Usnesení 9. schůze rady ONV.

Setkání s přáteli

Je již dobrou tradicí přivítat v Měsíci československo-sovětského přátelství na novobydžovských školách sovětské vojáky z družební posádky ve Vysokém Mýtě.

5. listopad 1981 se tak stal i pro žáky a učitele naší školy slavnostním dnem. Se sovětskými vojáky tentokrát přijeli i pionýři se svou učitelkou ze sovětské školy ve Vysokém Mýtě. Společně se pak zúčastnili naší školní oslavy, pořádané na počest 64. výročí VŘSR.

Srdečné a bezprostřední bylo setkání našich pionýrů s jejich sovětskými přáteli. Připravili pro ně celou řadu drobných dárků a hodnotný kulturní program, který s nimi nacvičili naši učitelé. Ke kulturní části se připojili i sovětští pionýři verši známých ruských básníků. Setkání dětí neskončilo jen slavnostním programem, ale pokračovalo po celý den, až do jejich odjezdu domů. Nechyběla přitom výměna adres a pozvání k dalším návštěvám. Takováto setkání utužují vzájemná přátelství a bratrství našich a sovětských národů. Přejme si tedy, aby jich bylo co nejvíce.

ZO SČSP
při ZDŠ v Klicperově ulici

Na školní oslavě vystoupili v kulturním programu jak naši, tak i sovětští pionýři
Foto Fr. Kopecký

Jeden den se souborem DESNA

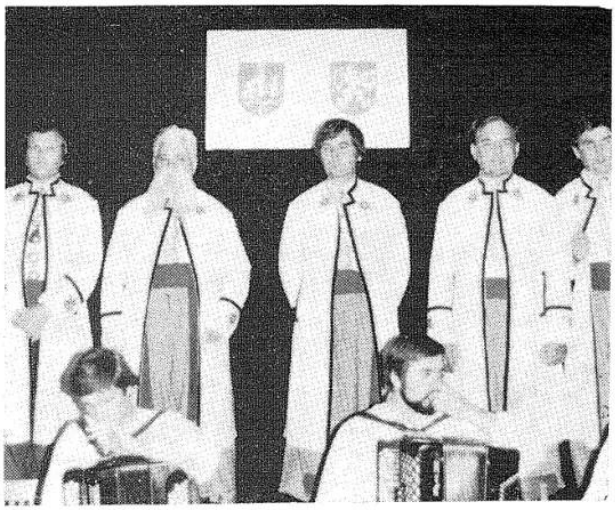
Slavnostní uvítání souboru Desna na novobydžovském náměstí

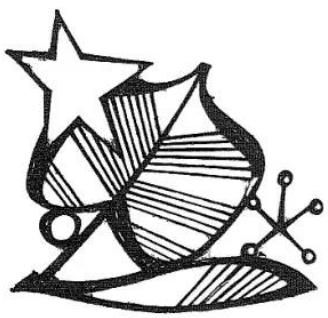
Hned od prvních tónů si soubor získal celé hlediště Jiráskova divadla

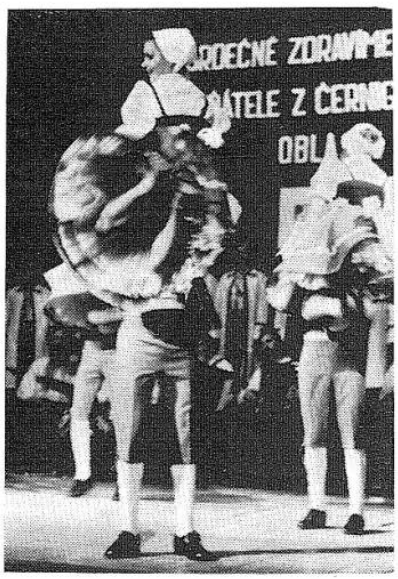
Tři členky souboru Desna v krásných ukrajinských krojích

I muži překvapili skvělým podáním rázovitých lidových melodií

V rámci družebních dnů Černigovské oblasti ve Východočeském kraji navštívil 21. září 1981 naše město pěvecký a taneční soubor Desna. Po slavnostním uvítání před radnicí si hosté prohlédli závody PMV a Jablo-

Jedna z ukázek tanečního mistrovství členů souboru

neckých skláren a potom vystoupili na pódiu Jiráskova divadla. Téměř dvě hodiny se tu střídaly a prolínaly hudba, tanec a zpěv, provázené potleskem naplněného sálu. Když se ozvaly první tóny Kalinky a divadlem zazněl výrazný tenor sólisty souboru Vasilije Nečepy, nadšení hlediště vyvrcholilo. Závěr koncertu se pak změnil v manifestační projev družby s přáteli z daleké Ukrajiny. Další triumf slavil soubor na večerním koncertu ve velkém sále Kulturního domu JZD Rudá hvězda v Králíkách.

Text a foto J. Prokop

Bilance našeho JZD

Jednotné zemědělské družstvo československo-sovětského přátelství v Novém Bydžově je největším družstvem v okrese Hradec Králové. Hospodaří na výměře 5.300 ha zemědělské půdy, z toho je 4.500 ha půdy orné. Družstvo má 1 440 členů a stále pracujících členů 868, z čehož je ještě 196 důchodců.

Na úseku rostlinné výroby pěstuje téměř všechny plodiny, které se v naší oblasti pěstují. V letošním roce jsme pěstovali obiloviny na 2.450 ha, luštěniny na 150 ha, mák na 99 ha, cukrovku na 660 ha, zeleninu na 130 ha, brambory na 25 ha a krmné plodiny na 1.149 ha. Jak vyplývá z osevních ploch jednotlivých plodin, je hlavní důraz kladen na výrobu obilovin a cukrovky, ale nezanedbatelnou plochu tvoří i zelenina. U obilovin největší podíl má ozimá pšenice, která skýtá již po několik let záruku dobrých hektarových výnosů.

V letošním roce vlivem nepříznivých klimatických podmínek došlo ke značnému poklesu výnosu u všech pěstovaných plodin. U obilovin bylo dosaženo výnosu 42,1 q z hektaru, což je snížení o 5,1 q z každého hektaru proti dosažené skutečnosti v roce 1980. V loňském roce bylo dosaženo dosud nejvyššího hektarového výnosu u obilovin v historii sloučeného celku 47,2 q z ha. Státní plán nákupu v letošním roce byl splněn, ale ne v požadované jakosti, což se hlavně týká potravinářských pšenic, které při sklizni měly značnou porostlost vlivem nadměrných srážek při sklizni. Snížené výnosy jadrných krmiv podstatně ovlivní produkci živočišné výroby, kde dochází k přísnému hospodaření a racionálnímu využívání u jednotlivých druhů a kategorií chovných zvířat. V tomto směru je možné navázat na poslední jednání a závěry 4. plenárního zasedání, které mimo jiné projednávalo otázky dalšího vývoje našeho socialistického zemědělství.

Stejně nepříznivá situace, pokud se týká výnosů, byla i u dalších plodin. Hlavně u cukrovky dlouhotrvající a vydatné srážky v měsíci červenci a srpnu nepříznivě ovlivnily další vegetaci. Sklizeň této náročné plodiny byla ukončena 10. listopadu 1981. Předpokládáme, že výnos se bude pohybovat kolem 270 q z jednoho hektaru.

Příznivě je možno hodnotit sklizeň brambor, kde nám vydatně pomáhali studenti novobydžovských škol a učni SOU z Nového Bydžova. Chceme jim proto i touto cestou upřímně poděkovat. I oni mají svůj podíl na tom, že bylo sklizeno z každého hektaru 330 q brambor.

Krmné plodiny tvoří základ výživy skotu jak v letním, tak v zimním období. V zájmu zvýšení užitkovosti našich hospodářských zvířat jsme věnovali zvýšenou péči všem krmným plodinám. V letošním roce se podařilo zabezpečit pro zimní období více než 28 tisíc q sena poměrně dobré kvality. Je zajištěno i dostatečné množství senáže. Poněkud horší je stav v zajištění siláže, kde se silně projevil výpadek ve sklizni cukrovky.

Při hodnocení rostlinné výroby v rámci letošního roku nelze zapomenout na dobrou a obětavou práci drtivé většiny všech pracovníků v rostlinné výrobě, kteří ve špičkových pracích zabezpečovali úkoly často za velmi ztížených podmínek. Je nutné se také zmínit o brigádnické výpomoci. Vedle již uvedené brigádnické pomoci při sklizni brambor zvlášť hodnotíme pomoc studentek SZTŠ, které vedle sklizně brambor hlavně pomáhaly při okopávkách a sklizni zeleniny. Při sklizni obilovin nám vypomáhala dvě vozidla Technických služeb, která odvážela obilí od sklízecích mlátiček. Velký kus práce odvedli zaměstnanci OSP, kteří sklidili všechnu lisovanou slámu. Všem těmto brigádníkům, kteří se svou prací podíleli na výsledcích naší rostlinné výroby, děkujeme.

Z činnosti svazu protifašistických bojovníků

Naše základní organizace Českého svazu protifašistických bojovníků je nedílnou součástí Národní fronty se všemi právy a povinnostmi. Tvoří ji 68 členů (37 mužů a 31 žen) z Nového Bydžova a okolních obcí. Věkový průměr členů je 71 let. Členy naší organizace jsou bývalí frontoví bojovníci obou válek, rudoarmejci, partyzáni, vězňové koncentračních táborů, účastníci domácího i zahraničního odboje, SNP, účastníci akce 17. listopad a pozůstalí po těch, kteří padli na frontě ve druhé světové válce, zemřeli v koncentračních táborech, byli nacisty umučeni nebo zemřeli na následky zranění či normálně dovršili své životy.

Všem našim žijícím členům je poskytována sociální a dispenzární lékařská péče. Je možné ,aby se našimi členy stali i další účastníci domácího a zahraničního odboje první i druhé světové války nebo pozůstalí po nich.

Věkový průměr členů dokazuje, že jde o starší generaci, která prožila hrůzy války proti fašismu. Je pochopitelné, že si všichni vážíme úspěchů, kterých naše společnost dosáhla pod vedením Komunistické strany Československa. Proto také činnost naší organizace je zaměřena k tomu, aby se tyto úspěchy nejen upevňovaly, ale i dále rozvíjely. K tomu může dojít jen tehdy, když si všichni naši občané budou vědomi toho, kolik obětí si dosažení dnešní úrovně života pracujících vyžádalo a jak je třeba pracovat, žít a vychovávat další mladé generace k tomu, aby znaly, za jakých obětí byla socialistická společnost vybudována a jak mohou zejména naplňováním usnesení a zásad XVI. sjezdu KSČ přispět k jejímu dalšímu rozvoji. K této myšlence je především zaměřena činnost naší organizace. Jako pamětníci bojů seznamujeme žáky základních škol, studenty středních škol a učňovskou mládež formou besed s historickými událostmi v úzké spojitosti s dneškem i s budoucností nejen našich národů, ale všeho lidstva, jemuž imperialistické síly neustále hrozí novým střetnutím, které by znamenalo ničivou zkázu celé naší planety a života na ní. V roce 1980 jsme uspořádali na školách 11 besed. K této činnosti máme dokumentaci, ale uvítali bychom, kdyby nám naši spoluobčané věnovali nebo alespoň zapůjčili obrazové, písemné či jiné dokumenty (fotografie, dopisy apod.) z let boje našich národů za osvobození od německého fašismu. Rádi bychom totiž vytvořili bohatý a přesvědčivý zdroj poučení nejen pro mladou generaci, ale i pro ty starší, kteří válku a vše, co s ní bylo spojeno, nezažili. Cílem tohoto našeho snažení je, aby si každý náš občan uvědomil oběti, kterými byl dnešek vykoupen, a snažil se dnešní stav dále zlepšit, upevnit a rozvíjet.

Kromě této hlavní činnosti naší organizace pomáhají její členové podle svých schopností a sil plnit i náročné úkoly, stanovené volebními programy NF. Tak za rok 1980 odevzdali naši členové: 535 kg papíru, 376 kg textilu, 674 kg železa, 12 kg barevných kovů, 203 kůží, 11,2 q sena, 6 kg léčivých bylin, odpracovali 51 brigádnických hodin při úpravě okolí památníků, 2760 hodin v zemědělství, 1866 hodin na jiných úsecích, na akcích „Z" investičního charakteru 111 hodin, neinvestičního charakteru 428 hodin.

Pravidelně se scházejí na výborových a členských schůzích, aby zhodnotili výsledky své práce a vytyčili si úkoly na další časové období. K širší informaci o odbojářské a politickovýchovné práci jim slouží týdeník Hlas revoluce, jehož odběr vzhledem k zajímavému obsahu doporučujeme našim spoluobčanům.

Touto cestou také děkujeme vám všem za vaše pochopení naší práce, za vaši pomoc při uskutečňování našich idejí a těšíme se na ještě hlubší přátelství a spolupráci.

Bohumil Pozler,
člen výboru ZO-ČSPB

Úspěšný podzim fotbalistů

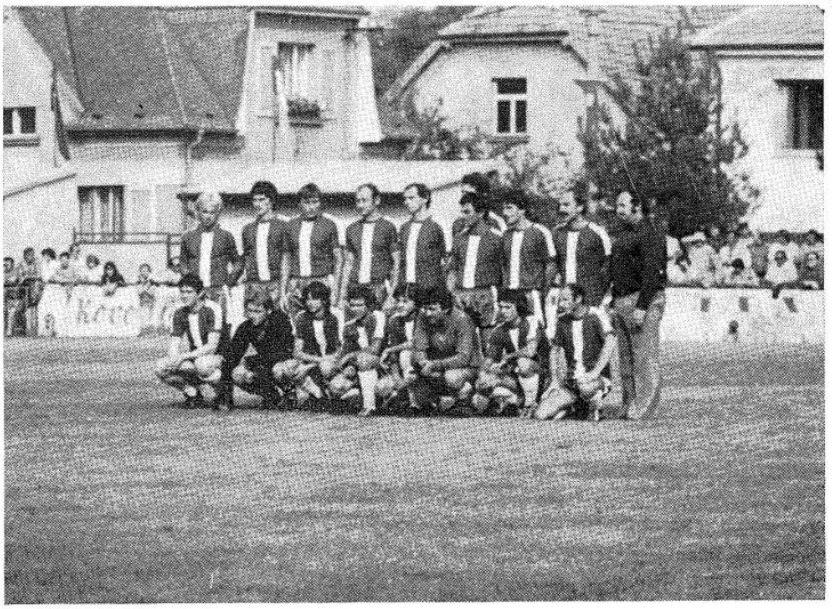
Podařilo se to, co si dali za úkol hráči i vedení oddílu kopané, vrátit do Nového Bydžova I. A třídu. Mužstvo mužů vyhrálo I. B třídu a postoupilo do I. A třídy skupiny sever.

Mužstvo zahájilo přípravu na sezónu 2. července 1981. Sehrálo řadu přátelských utkání: s ligovým dorostem Spartaku Hradec Králové 2 : 2, v Nové Pace (3 : 1 prohrálo), vyhrálo turnaj v Libáni (již po třetí za sebou), na turnaji v Hořicích v P. skončilo na 2. místě. Na našem stadiónu sehrálo mužstvo mužů přátelské utkání s kompletním mužstvem Dukly Praha.

Po odehrání podzimní části skončilo mužstvo na 2. místě se ztrátou 2 bodů na vedoucí celek. Na nováčka si mužstvo vede velmi dobře. Všichni hráči jsou odhodláni v jarní části podávat opět velmi dobrý výkon a bojovat o jedno z předních míst tabulky.

Mužstvo se opět zúčastní zimního turnaje Rudé hvězdy Hradec Králové. Dorostenecké mužstvo skončilo na podzimní části na 7. místě v I. třídě, žáci skončili na 2. místě v okresním přeboru.

D.

Hráči, kteří vybojovali postup a úspěšně bojují v I. A třídě: zleva stojící – Valenta, Louda (v říjnu přestoupil do Admiry Praha), Ďurďa, Kořínek, Košátko (hrající trenér), Hušek, Vaníček, Krois, Hladík, Dvořák (vedoucí mužstva); sedící – M. Vízek (nyní Dukla Praha), Rygl, Jánský, Hála, Archalous, St. Vízek, J. Vízek, Dymeš, chybí Soukup (vrátil se v říjnu ze základní vojenské služby)

Foto K. Kafka

CVIČILI A CVIČÍ

Československá spartakiáda 1980 se stala historií. Osiřely značky na stadiónech, zaprášily se pásky se spartakiádními nahrávkami, vybledla žluť strahovského písku. Noviny nakupily slova chvály a obdivu a všechno se vrátilo do normálních kolejí. Všechno? Všechno snad ne. Vždyť spartakiáda nejsou jen ty vyšlapané cestičky na fotbalových trávnících, tři, čtyři nebo pět vystoupení a týden strávený v Praze. Úkolem spartakiády hlavně je, aby se všechno do úplně normálních kolejí nevrátilo. Aby alespoň část těch, kteří ve spartakiádním roce překonali sami sebe, zůstali trvale nakloněni sportovní aktivitě, aby dokázali sobě i ostatním, že tělocvikem ve škole všechno nekončí.

Cvičení starších žáků na okrskové spartakiádě v našem městě v roce 1980

Foto K. Drábek

Odbor ZRTV v našem městě se může pochlubit ledačím, co jinde nemají. Velká, světlá, čistá tělocvična. Čtyři celá odpoledne a večery v týdnu vyhražené pro ty, kteří propadli kouzlu pohybu. Kvalifikovaní cvičitelé IV., III. i II. třídy. Magnetofon i gramofon, desky a pásky. Švihadla, obruče, tyče, míče a bůhvíco ještě. Pravda, vybavení nářadím by mohlo být trošku lepší, ale nemůže být všechno „nej".

Stačí jenom přijít a začít. Šanci mají všichni. Ti úplně mrňaví, kteří s sebou potřebují někoho dospělého, trošku větší, kteří zde mohou rozvíjet svou přirozenou hravost, soutěživost, tříbit si odvahu a budovat v sobě pocit sounáležitosti s kolektivem. Ženy, které si sem přicházejí odpočinout od mužů, i muži, kteří si potřebují odpočinout od žen. Dospívající dívky, které láká cvičení spojené s rytmem líbivých melodií. Zkrátka všichni. Protože v našem ZRTV to spartakiádou zdaleka neskončilo.

Taťána Konečná

Valné shromáždění OSN na svém 31. zasedání vyhlásilo rok 1981 za Mezinárodní rok invalidů pod heslem: „Umožnit plnou účast a rovnoprávnost invalidů ve společnosti na celém světě".

Podle informací Světové zdravotnické organizace je každý desátý člověk na světě postižen nějakou trvalou formou invalidity.

Více jak 350 miliónů invalidů zůstává bez pomoci. Neustále však přibývají další, protože ročně ve světě například jen následkem chronického nedostatku vitamínů oslepne na 250 tisíc dětí, při dopravních nehodách je zraněno více než deset miliónů osob, mnohdy s velmi vážnými trvalými následky na zdraví. Epilepsií trpí asi patnáct miliónů lidí, hluchotou na 70 miliónů, nevidomých je na 28 miliónů, z toho dvě třetiny jsou v rozvojových zemích. Nejhroznější důsledky mají války, které způsobují invaliditu v masovém měřítku.

MEZINÁRODNÍ ROK INVALIDŮ

Předpovědi pro další léta jsou více než varující. Jestliže se nepřijmou účinná opatření pro prevenci invalidity, odhaduje se, že do roku 2000 přibudou další milióny postižených osob a v rozvojových zemích bude nejméně 150 miliónů invalidních dětí. Výzva Valného shromáždění OSN přišla tedy v nejvyšší čas. Mnoha nemocem je možné zabránit zlepšenými ekonomickými a sociálními podmínkami. Pokud už k invaliditě přece jenom dojde, je potřebné vytvářet takové podmínky, aby i postižený člověk se mohl plně zúčastnit života společnosti a přispívat podle svých možností k tvorbě společenských hodnot.

V Československu je 920 tisíc občanů s dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, což je asi 6 procent veškerého obyvatelstva.

Péči o invalidy u nás je věnována soustavná pozornost. Hlavní směry a cíle této péče jsou zakotveny v usnesení vlády ČSSR č. 259 a usnesení vlády ČSR č. 320 z roku 1977. Už dávno je u nás samozřejmostí nárok na invalidní důchod plný nebo částečný podle zdravotního stavu, právo na různé finanční úlevy nebo finanční příspěvky státu. To vše dává postiženým občanům jistotu, že nejsou a nebudou odkázáni na nějaké milodary, jako tomu bylo v dobách buržoazní republiky. Cílevědomě a promyšleně jsou řešeny postupně jejich problémy, poněvadž v péči o člověka, o všechny skupiny obyvatelstva vidí naše společnost svůj základní cíl a smysl. Proto také invalidní občané a jejich organizace podle svých sil přispívají a budou přispívat k rozvoji naší socialistické společnosti, k překonávání a řešení problémů poctivou prací na svých pracovištích a účasti na výchově obyvatelstva, zejména zdravotně postižené mládeže, k dobrému vztahu ke společnosti a k solidaritě s pokrokovým lidem celého světa.

O dětské úrazovosti

Ročně přichází v naší republice o život pro úraz, otravu nebo násilí kolem 800 dětí ve věku do 14 let. I když je u nás dětská úmrtnost nízká a úmrtí dítěte je výjimkou, přesto zemře ve školním věku každé druhé dítě na úraz. Úrazy se staly zhoubnou epidemií moderního věku. Mezi školáky nám přibývá ročně kolem jednoho tisíce invalidních dětí po úraze. Úmrtnost a nemocnost na úrazy má stoupající tendenci ve všech věkových kategoriích. U dětí stoupají zejména úrazy dopravní a sportovní, zvláště při sportu neorganizovaném.

S touto bilancí se nechceme spokojit a hledáme možnosti předcházet úrazům. Jaké jsou nejdůležitější zásady prevence? Znát nejznámější rizika, zvýšit opatrnost a obratnost. K této prevenci u dětí by měla přispět soutěž „Na čestné slovo". V čem spočívá? Děti se musí zamyslet nad některými nejčastějšími příčinami úrazů, které se jim mohou přihodit, např. při sportu, na silnici, elektřinou, při koupání, pádem a výbušninami. Kromě slovního doprovodu má leták výstižné obrázky. Děti dostaly za úkol přečíst si texty u jednotlivých obrázků. Týkají se důležité věci, jak předejít vážnému úrazu a jeho následkům (ztrátě zraku či sluchu, zlomení končetiny, ztrátě prstů ap.). Pak musí asi půl minuty pozorovat šest obrázků a po této době si je v duchu představit. To musí dělat tak dlouho, až si je zapamatují. Po splnění úkolu vyplní ústřižek se svou adresou a odešlou jej oddělení zdravotní výchovy OÚNZ ke slosování.

Autoři soutěže spoléhají na pionýrskou čest chlapců a děvčat, že zadaný úkol svědomitě splní a naučí se nejznámějším rizikům, která vedou k úrazům, zapamatují si je a budou při svém konání a hrách opatrnější — proto ten název soutěže „Na čestné slovo". Soutěž má být i podnětem k získání odznaku „Mladý zdravotník", tj. další soutěže, při které se děti učí základům poskytování první pomoci.

Všechny odeslané odpovědi budou slosovány a určité procento dětí dostane jako upomínku na tuto soutěž pěknou knihu.

A. V.

Informace pro Vás

Léky zaujímají v životě dnešního člověka význačné místo. Rozvoj vědeckých poznatků vede ke vzniku stále účinnějších léčiv, která však mají často kromě svých kladných vlastností i řadu vlastností záporných. Jejich účinek závisí totiž na věku, pohlaví či individuálních rysech pacienta, na jeho vnímavosti, případně i nesnášenlivosti. Na tom závisí i dávkování léků. Na účinek léků má vliv rovněž životospráva; řada potravin jej může např. snižovat. Účinek dvou léků užívaných najednou se může vzájemně podporovat; ale často také se v těchto případech může účinek rušit. Vzájemné působení léků zná jen odborník. Proto nepovažujte léky za přípravky, které mají neomezenou moc, ale za léčebné prostředky, které s dalšími zásahy (např. dieta, životospráva apod.) mohou přispět k vyléčení choroby. Při užívání léků by si každý toho měl být vědom a měl by užívat jen ty léky, které mu doporučil lékař.

Proto si o lécích pamatujte toto:

1. Léky předepsané Vám můžete užívat jen Vy, nesmí je užívat nikdo jiný. Vaše léky patří Vám.
2. Nevyžadujte od lékaře léky, jen on ví, co je Vám třeba.
3. Nikdy neužívejte lék k jiným účelům, než pro které byl předepsán.
4. Jestliže se radíte s lékařem, je třeba ho informovat úplně a o všech lécích, které užíváte. Sdělte mu názvy a dávky všech léků, tj. i těch, které jste si koupili.
5. Během užívání některých léků může dojít ke vzniku tzv. nežádoucích účinků léků, jako kopřivka, únava, ospalost, žaludeční potíže atd. Upozorněte na ně ihned svého ošetřujícího lékaře.
6. Zvláštní opatrnost při užívání léků musí dodržovat děti, těhotné ženy, řidiči motorových vozidel: Proto
   a) nedávejte dětem mladším 1 roku žádný lék, pokud nebyl předepsán lékařem;
   b) jestliže kojíte, poraďte se s lékařem, než užijete nějaký lék.
7. Dávejte dobrý pozor na uložení léků — ukládejte je mimo dosah dětí.
8. Nemíchejte léky dohromady, i když jste si jisti, že jde o tytéž léky. Ponechte všechny léky v obalech, v nichž Vám byly vydány.
9. Nikdy neužívejte léky potmě nebo v rozespalosti.
10. Účinek léků časem klesá, neboť také léky stárnou. Vyřaďte proto všechny léky po projití jejich doby použitelnosti, která je vyznačena na obalu. Není-li žádné datum vyznačeno, neskladujte léky déle než 1 rok.
11. Prohlížejte Vaši domácí lékárničku pravidelně, abyste měli jistotu, že všechny staré léky byly vyřazeny. Postup bezpečného zničení Vám poradí lékárník. Nikdy nevyhazujte léky do popelnice nebo odpadkových kontejnerů.

Pokračování na str. 7

Dokončení ze str. 6

12. Máte-li v rodině dítě nebo nemocného odkázaného na pomoc, zajistěte, aby mu lék podával vždy týž člen rodiny, aby byl vyloučen omyl, který lék má být užit a kdy.

Pamatujte, že nežádoucí a nadměrná spotřeba léků zhoršuje zdravotní stav a že pro zachování zdraví je nejúčinnější naučit se žít zdravým způsobem života — to znamená nekouřit, nepít nadměrné množství alkoholu, dodržovat zásady správné výživy a hygieny, dostatečně se pohybovat na čerstvém vzduchu a otužovat se.

Váš ošetřující lékař

Ještě jednou se snímkem vracíme k zajímavé výstavce dětských prací a zájmové činnosti lékařů, sester a učitelek, pořádané u příležitosti 60. výročí založení KSČ

Foto K. Šprinc

JAK NÁM ROSTOU DĚTI

V měsíci září proběhl celostátní antropometrický výzkum dětí a mládeže. Od r. 1951 je to v pořadí již čtvrtý výzkum. Jeho cílem je přinést nové poznatky o tělesném vývoji mladé generace, dát zdravotnické praxi současné růstové normy a zhodnotit dynamiku tělesného vývoje jako odraz péče naší společnosti o mladou generaci.

V rámci této akce připadlo dětskému středisku v Novém Bydžově vyšetřit sto dětí předškolního věku. Tohoto úkolu se ujala brigáda socialistické práce dětského střediska. Výzkum vedla obvodní dětská lékařka MUDr. Jana Vaníčková. Děti se vybíraly podle určitého dodaného věkového klíče tak, aby byla zachycena rovnoměrně obě pohlaví a každá věková skupina příslušným počtem. Tento klíč zaručuje určitou nestrannost při výběru. Po výběru pozvaly sestry děti dopisem, ve kterém rodiče uvedli nebo zaškrtli některé údaje a rodinném prostředí.

Metodika výzkumu a pomůcky, jako jsou měřidla a tiskopisy, byly jednotné. Vybraní pracovníci prošli jednotnou instruktáží. Při návštěvě v poradně se dítě změřilo, zvážilo, dále se měřil obvod hlavy, hrudníku, břicha a délka chodidla. Všechny zjištěné údaje spolu s údaji z dopisu rodičů se zapsaly do přehledného záznamního archu.

Pro výzkum jsou právě nejvhodnější podzimní měsíce, kdy jsou děti po prázdninách odpočaty a také jejich nemocnost je v průměru nejnižší z celého roku. Pro srovnatelnost výsledků je také důležité to, že i všechna minulá měření se prováděla v tomto období. Sebraná data budou převedena na děrné štítky a budou zpra-

Foto J. Doležal

cována ve výpočetním středisku v Berouně - Králově Dvoře, kde se již připravují programy pro počítač.

Zjištěný současný stav tělesného vývoje naší mládeže poslouží k zjištění změn, ke kterým došlo nebo ke kterým případně dojde v budoucnosti. Otázka průměrného růstu dětské populace je zajímavá tím, že v dekádě 1961—1971 se růst českých dětí oproti předchozí dekádě zpomalil. Hmotnost a výška budou výchozími znaky pro hmotnostně výškové tabulky, délka chodidla poslouží obuvnickému průmyslu. Obvod hlavy a hrudníku se používá při určování vývoje dětí, obvod hrudníku a břicha bude podkladem pro vytvoření tělesných typů a umožní vyčíslit procento obézních dětí. Podle letošního průzkumu budou vydány nové růstové tabulky a grafy, které jsou v klinické praxi při hodnocení dětí nepostradatelné. Při posuzování růstu dítěte se bez nich neobejde ani zkušený lékař. Růstové tabulky z r. 1951, které se dosud při hodnocení používají, již nevyhovují.

Výsledky letošního šetření se stanou také součástí první rozměrové normy čs. obyvatelstva, kterou vydá ministerstvo zdravotnictví. Budou sloužit pro potřeby jak zdravotníků, tak i průmyslu. Výrobní podniky nebudou muset provádět vlastní šetření, ale při výrobě obuvi, oblečení, hraček, nábytku pro školy ap. se budou moci odvolat na příslušnou normu.

Pravidelným opakováním celostátních antropometrických výzkumů po deseti letech se ČSSR zařadila mezi státy, které znají úroveň růstu své mladé generace a výsledky mohou srovnávat v evropském a světovém měřítku.

A. V.

Lékař vpravdě mnoho věděti musí, má-li slušně jménem pravého lékaře se honositi. Není však na tom dosti včas lékaře o radu požádati, sluší také jeho nařízení pilně plniti.

Felix Paulický, Domácí lékař, Praha 1832

Vzpomínka na Dr. Václava Vojtěcha
(K nedožitým 80. narozeninám)

Letos 28. listopadu tomu bylo 80 let, kdy se ve Skřivanech narodil jako syn lesního správce náš krajan a absolvent novobydžovského gymnázia Dr. Václav Vojtěch, který je znám naší veřejnosti jako účastník vědecké výpravy admirála Richarda Evelyna Byrda do Antarktidy v r. 1928—9.

Jako Vojtěchův spolužák vzpomínám na dobu, kdy právě před sedmdesáti lety jsem Václava poznal, když jsme se v září poprvé setkali ve školních lavicích jako primáni ročníku 1911—12 novobydžovského c. k. reálného státního gymnázia. Od té doby jsme jako spolužáci při každodenním styku prožívali společné slasti a strasti studentského života až do maturity v r. 1919, jako první absolventi gymnázia v osvobozené vlasti. Václav byl pilný a nadaný student, pro svou klidnou a kamarádskou povahu byl u ostatních spolužáků oblíbený. Byl nejmladším ze třídy, neboť převážná většina nás spolužáků byla narozena r. 1900. Do gymnázia denně dojížděl na kole, často za nepohody a plískanic, což jistě mělo vliv na otužilost a jeho tělesnou zdatnost. Jen za velkých mrazů, vánic a vysokého sněhu používal k jízdě do školy vlaku. Jeho domov ve skřivanské myslivně byl obklopen lesy, jichž dovedl plně využívat jako milovník přírody v každé roční době. Po maturitě dal se zapsat ke studiu zeměpisu a dějepisu na filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Jeho tělesná zdatnost mu umožňovala podnikat na kole daleké cesty i za hranice mladé republiky, zejména do západních států. Na gymnáziu mu imponoval náš profesor zeměpisu V. Veselý, který byl nejen přísným a spravedlivým učitelem, ale i nadšeným turistou a sportovcem, krasobruslařem a lyžařem, sportu u nás tehdy neznámého. Všechny tyto okolnosti byly patrně příčinou, že Václav toužil po poznávání dalekých krajů.

Václav Vojtěch ukončil svá vysokoškolská studia s úspěchem dík svému nadání, píli a vytrvalosti, ač jako chudý student neměl na růžích ustláno. Přivydělával si jako pracovník Českého zemského archívu a tímto ústavem byl vyslán do Paříže, aby zpracoval písemný materiál československé kolonie za první světové války. Výsledkem jeho práce bylo získání doktorského diplomu. Nesmírně však ho zaujaly polární končiny, zejména když četl knihy o slavné Nansenově výpravě k severní točně a o historii lodi „FRAM", kterou se později proslavil Amundsen při dosažení jižního pólu. Když se stal v r. 1928 redaktorem v „Central European Press", měl možnost z domácích a cizích časopisů čerpat zprávy o přípravách národního hrdiny komandéra Byrda v USA k expedici k jižní točně. Kapitán R. E. Byrd se již v květnu 1926 proslavil přeletem severního pólu, jakož i přeletem Atlantického oceánu z Ameriky do Evropy v r. 1927. Výprava Byrdova se měla uskutečnit na podzim, a tu se Vojtěch bez váhání rozhodl k pokusu o to, aby se stal jedním z členů Byrdovy expedice.

Pro uskutečnění tak odvážného plánu bylo však nutno splnit dvě podmínky: získání finančních prostředků na cestu na Nový Zéland a souhlas komandéra Byrda. Dík pochopení obětavých osob byla otázka peněz na cestu vyřešena, avšak nabídka Vojtěchových služeb veliteli výpravy nebyla přijata, odpověď byla zamítavá. Důvody byly pádné. Celá výprava byla již připravena, z několika tisíců nabídek byl již vybrán příslušný počet mužů, vědecký tým byl plně obsazen včetně geografa. Náš krajan se však nevzdal, pevně věřil, že se jeho záměr splní, a rozhodl se zapůsobit na R. E. Byrda osobně na Novém Zélandu, odkud měla výprava vyplout, a tam zaměřil svou cestu. Věřil, že silnou vůlí a pevným odhodláním dosáhne svého cíle. Dne 25. září 1928

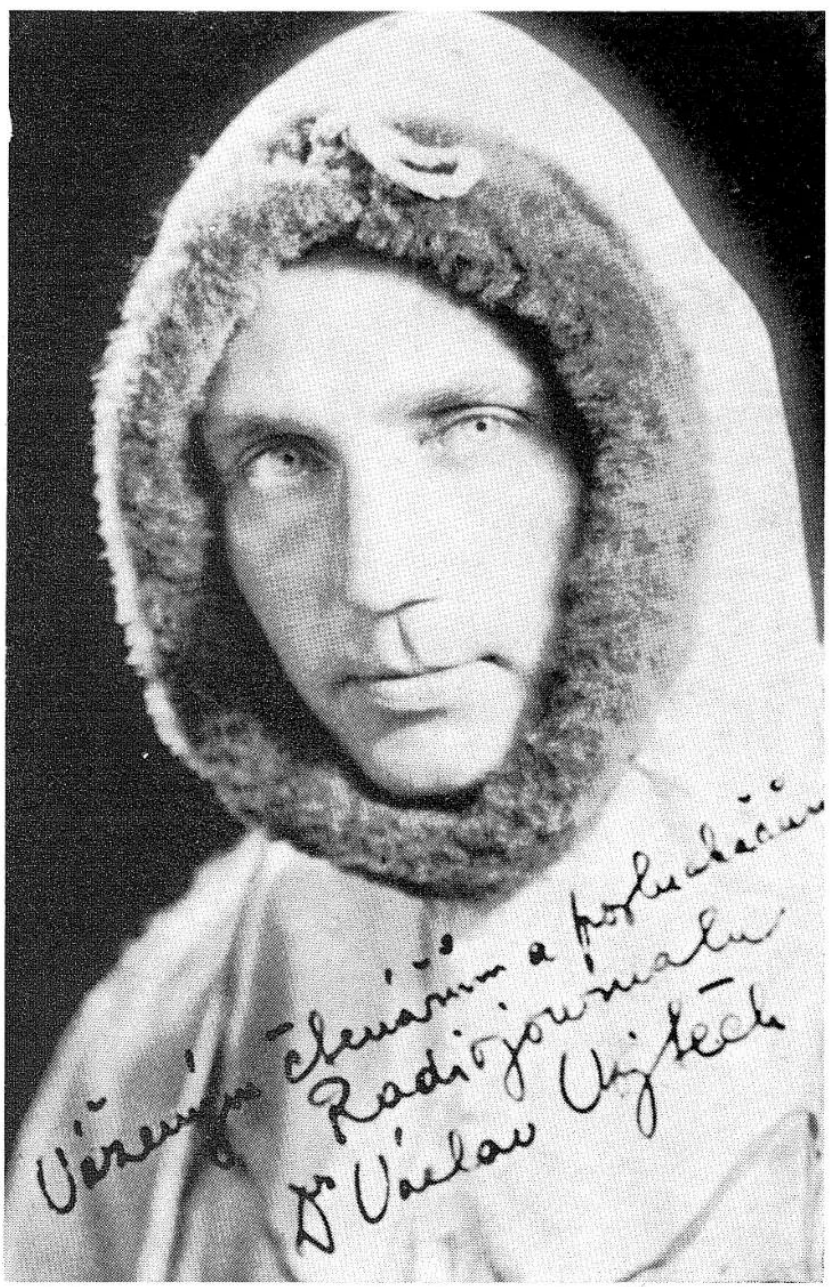

Foto archiv muzea

se vydal na cestu přes Paříž, Londýn a Panamský průplav, až konečně 31. října dosáhl břehů severního ostrova Nového Zélandu a hlavního města Wellingtonu. Za týden nato připlul na palubě lodi „Larsen" komandér Byrd, další členové výpravy byli na palubách obou Byrdových lodí „City of New York" a „Eleanor Bolling". Další jednání bylo svízelné a dramatické, takže i světový tisk psal o marné cestě československého vědce. Nakonec přece se Vojtěchovi podařilo, že byl přijat na loď „Eleanor Bolling" namísto onemocnělého topiče a stal se tak členem Byrdovy antarktické výpravy. Posádka lodi čítala 82 mužů a smečky nepostradatelných polárních psů a dopravovala zásoby pro polární stanici „Little America". Zpráva o tom, že Čechoslovák se stal členem expedice, proběhla světovým tiskem i pražskými novinami.

Jeden a půl roku pobyl náš krajan v končinách Antarktidy mezi 70. a 80. rovnoběžkou za jižním polárním kruhem. Ač se nestal členem vědeckého týmu, spolehlivě konal každou práci, která mu byla určena a byla neméně důležitá, neboť zdar výpravy za nesmírně tíživých podmínek v Antarktidě spočíval v tom, aby každý člen expedice svědomitě plnil úkoly mu svěřené. A náš Václav se plně osvědčil v boji s těžkými životními podmínkami při lodních plavbách uprostřed ledu, vichrů, mrazu a divokých bouří. Tři měsíce pobyl též v Novozélandských Alpách při výcviku psích smeček, dopravených z Arktidy, které podle dosavadních zkušeností byly nejspolehlivějším dopravním prostředkem v ledových pustinách obou pólů. Na styčných lodích poznal na 1000 km pobřeží antarktického kontinentu, pobyl ve stanici „Malá Amerika", poznal život uprostřed ledových pustin, zápas s ledem na moři a boj se živly dosud nepoznanými. Dne 19. února 1930 opustil „Malou Ameriku" jako poslední. R. E. Byrd přemohl jižní točnu 28. listopadu 1929 a získal hrdý titul dobyvatele obou zemských pólů pomocí letadla. Slavné uvítání v jeho vlasti, kam se výprava vrátila 24. dubna 1930, a získání titulu admirála bylo mu odměnou. Vysokého uznání se dostalo jemu od vlády a vědeckých korporací a všem členům expedice bylo uděleno nejvyšší vyznamenání - zvlášť ražená zlatá medaile Kongresu Spojených států. Václavu Vojtěchovi byla zaslána současně s vřelým dopisem admirála Byrda ze dne 1. září 1931.

Náš krajan přivezl si do svého domova kromě bohatých zkušeností úplnou polární výzbroj, svého věrného průvodce polárního psa Yorka a četné jiné památky. Jeho přednášky o účasti na expedici a bohatých zážitcích byly hojně navštěvovány. Svoje zkušenosti vylíčil v knize „Námořníkem, topičem a psovodem za jižním polárním kruhem", kterou mohl vydat podle dohody s admirálem Byrdem až za dva roky po skončení výpravy.

Při našem setkání 15. června 1932 mně vepsal na titulní stranu své knihy osobní věnování. Byl pevně odhodlán uplatnit získané vědomosti a zkušenosti letce opět v cizině, lákala ho zejména Kanada, její zasněžené pláně a severní polární záře. Netušili jsme však, že naše setkání bude poslední. V sobotu dne 6. srpna 1932 při plavbě po Labi u Sadské převrhla se malá kanoe a rozvodněná řeka pohltila jeho tělo, aby učinila konec jeho plánům, nadějím a životnímu optimismu. Za účasti rodiny, široké veřejnosti a četných spolužáků byl zpopelněn v Praze-Vinohradech a jeho urna je uložena v tamním kolumbáriu, ve východní části odd. 24.

K ocenění díla Dr. Václava Vojtěcha považuji za vhodné uvést zde slova admirála R. E. Byrda z dopisu, předaného mu při skončení antarktické výpravy:

„... Chci Vám vyjádřiti své neskonalé uznání za služby, jež jste prokázal Byrdově antarktické expedici. Plnil jste dobře své povinnosti a dohrál jste veskrze celou naši sázku. Reprezentoval jste dobře svou velkou vlast. Vaše kariéra mě bude vždycky zajímati a proto doufám, že mne zpravíte vždycky o každém svém podniku. S vřelým pozdravem Váš věrný R. E. Byrd."

Dr. Vladimír Ort

Dr. Václav Vojtěch proplul přes 20 000 km antarktickými moři, z toho 6 000 km ledovou tříští. Poznal na vlastní oči jednu z nejméně známých, nejdrsnějších a nejtíž přístupných oblastí naší planety a vydal o tom svědectví. Byl prvním — a do roku 1957 jediným — příslušníkem našeho národa, který vstoupil na půdu šestého světadílu. Svými přednáškami a hlavně svou knihou zasloužil se vedle dr. Běhounka o to, že v Československu vzrostl zájem o polární kraje, země budoucnosti.

Stanislav Bártl, Bílá pevnina. Hledání posledního světadílu, Praha 1973, str. 170

Z myšlenek Dr. Vojtěcha

... Často mi připadá, po celé té dlouhé době odloučenosti a řetězu zkušeností v dalekých světech, že mně bude jako ve snu, až jednoho dne spatřím od Chlumce zase metličanský kostel a bydžovskou věž a až také zase opět jednou budu nahlížeti do Vašich výkladů, abych viděl, co se v českém duchovním životě dálo za dobu dvou uplynulých let. Někdy mně to připadá nemožným, právě tak jako před půldruhým rokem mně připadal nemožným sen o spatření krajů jižní točny. Zdaří-li se náš nápor k jihu, hodlám stisknouti ruku s Vámi a se všemi přáteli Bydžováky v květnu tohoto roku ...

Z dopisu knihkupci F. Kosteleckému (1. 2. 1930)

... Jistě je velkým kontrastem mysliti uprostřed věčného ledu a sněhu v blízkosti jižní točny při jízdě na saních se psím teamem na klidné bydžovské náměstí s jeho náladovými večerními promenádami a nedělním dopoledním ruchem za přítomnosti poloviny okresu. Nebo jedeš po bílé pláni, psi uhánějí, zamyslíš se, a před zraky se ti objeví metličanský kostel nebo skřivanská myslivna — jako v pohádce. Vždyť ta skutečnost je na 40000 km daleko uprostřed zeleně a života.

Těším se na shledání s Bydžovem. Měl jsem jej vždycky rád. Snad jej již brzy uvidím. ...

Z dopisu tiskaři A. Janatovi (18. 2. 1930)

... Mám před sebou ještě dlouhou cestu a chci dosáhnout cíle. Postaví-li se však proti mně nepředvídané překážky a nehody, pak nechť moje řádky povzbudí v našem národě nové nadšence v oboru polárního bádání, kteří by dokončili mnou začaté a promyšlené dílo. Aby pochopili, že nadšením, láskou, odhodlaností, neústupností, sebezapřením, vytrvalostí a sebeobětováním možno lámati i ledy polárních krajů a vítěziti v cizině i na místech nepřístupných a téměř nedobytných.

Z předmluvy knihy Námořníkem, topičem a psovodem za jižním polárním kruhem (14. 4. 1932)

Aby se nezapomnělo... IV. část

V minulé části vyprávění jsme bleskurychle prolétli dvacet let činnosti Divadelní jednoty „Jirásek" a dali vám tak nahlédnout jen letmo do její činnosti. Ovšem kulturní život jednoty byl tak bohatý a pestrý, že rozsah minulého článku nepostihl plně celé to divadelní hemžení, snahu po dobrém divadle a vůli jednoty přispět ke kulturnímu životu města. Divadelní jednota „Jirásek" nebyla v té době jedinou kulturní institucí ve městě. Ochotnické divadlo hrály různé spolky ve městě a zájmová sdružení, byl zde velmi vyspělý pěvecký sbor „Lubor-Ludiše" a velmi čilý kulturní život vedlo i SSN (Sdružení studenstva novobydžovského). Vzájemná spolupráce byla velmi častá, a tak bylo možno uvažovat o velkých představeních. Ovšem nejširší kádr herecky i režijně vyspělých členů měl vždy divadelní soubor „Jirásek" sám a jeho práce byla vysoko oceňována nejen v našem městě, ale i ve všech městech a obcích celého severovýchodu Čech. Proto si o tom ještě něco povězme.

V prvním desetiletí po válce a ještě v roce 1929 bylo pravidelně každým rokem 12 premiér. Porovnáme-li to s produkcí tehdejších okolních spolků, byla to kapacita nevídaná a v porovnání např. i s dnešními profesionálními divadly je to až nepochopitelné. Ovšem nutno přiznat jedno — náročnost tehdejšího ochotnického snažení nebyla tak vysoká jako např. dnes a rovněž divák přijímal tato představení s trochu menší náročností. Náš soubor se však vždy snažil věnovat jednotlivým představením tu největší péči a kritiky z té doby mluví jen o tom nejlepším. V souboru té doby byl nejen dostatek dobrých herců a režisérů, byli mezi nimi i ti, kteří dovedli dobré představení napsat, upravit. Jejich úpravy, např. děl Tylových, Šamberkových a Jiráskových byly vydány i tiskem a dodnes jsou např. zachovány tištěné a vydané hry upravené našimi režiséry, jako byli např. A. F. Sixl, J. Matějovský, F. Peřina, A. Janata a další. Brzy po převratě začaly také časté výměny představení s okolními městskými soubory, kam náš soubor zajížděl. Tak jsme zde viděli ochotníky z Hradce Králové, Nymburka, Jičína, Čáslavi, Chlumce nad Cidlinou a z dalších okolních měst. Byla však také města, která přijímala naše představení s nadšením a nemohla se v té době pochlubit výměnným představením. Byly to např. Pardubice, které v té době neměly tak vyspělý ochotnický soubor.

Ke konci dvacátých let přišly dvě velmi úspěšné revue — jak jsme si o nich vyprávěli — a herci i obecenstvo se tak trochu namlsali líbivé hudby, hezkého podívání a nenáročné zábavy. Ale už jsme o tom mluvili posledně — nebyla kvalitní hudba, která by tyto požadavky splnila. Po obou revuích přišel další kádr nových herců, režisérů i autorů a rozejela se další část záslužné činnosti, a to představení pro děti. Naši členové nejen pohádky hráli, režírovali, ale i psali. Do dnešních časů máme ještě v archívu pohádky napsané Fr. Sládkem, tehdy místním dentistou, hercem a režisérem, Karel Drábek psal pohádky o Šmidrovi a sám jej hrál, neúnavný ochotník a majitel místní oficíny Ruda Weiss režíroval jednu pohádku za druhou, do režie pohádek se pustila i Milka Bartošová, v té době jedna z předních mladých členek souboru, Bohumil Smílek zrežíroval celou řadu pohádek, Láďa Lysa uvedl několik her pro mládež a úplný výčet by byl ještě větší. Ve třicátých letech také již počet premiér v průběhu jednoho roku stoupl na 20 a střídaly se klasické hry s novinkami, náročné hry s hrami pro pobavení publika, střídali se i režiséři, kteří dle svého režijního zaměření uváděli hry celého světového repertoáru. Objevila se nová jména nejen mezi herci, ale byli zde i jako režiséři, např. Ruda Šimanovský, který pak po několik desetiletí patřil k oporám spolku, Frant. Poláček, jeden z nejpečlivějších herců, které jsme mezi sebou měli. Přibývalo herců, stoupala i náročnost. Na tehdejších oznámeních i v záznamech spolku čteme jména režisérů již osvědčených, jakými byli Janata, A. F. Sixl, Peřina, Matějovský, Lysa, Fr. Kabelák ml., ale i zcela nová jména, St. Prchlík, Karel Sommerschuch, Dr. Jan Hezký.

Pak přišel 1. duben 1934 a ten vlastně začal jednu novou kapitolu činnosti souboru. Ten den totiž měla premiéru první opereta v našem divadle a tak začala vlastně téměř dvacetiletá úspěšná činnost souboru na tomto úseku zábavného umění. Po mnoha letech se v našem městě našel opět člověk, který byl schopen dát dohromady nejlepší hudebníky ve městě a okolí, postavit výborný taneční orchestr, jednu z nejlepších dechovek na kraji, a sestavit i velmi schopný divadelní orchestr, který plnil nejnáročnější hudební požadavky — byl to kapelník Josef Fišera. Zároveň s ním se prosadil svou poutavou scénou jevištní malíř Otakar Budina. A tak se ten večer dne 1. dubna 1934 otevřela po prvé opona nad operetou „Na svatém Kopečku", která v krátké době dosáhla 15 repríz. Hlediště divadla úpělo pod náporem diváků, sjížděli se z dalekého okolí a řada byla těch, kteří se šli podívat i víckrát. Opět přišla na scénu řada nových tváří — zpěváci, zpěvačky, tanečníci a také se objevil velmi schopný baletní kompars, který vhodně doplňoval celou úroveň operety. Odehrálo se mezi tím několik představení klasických her, např. Dáma s kaméliemi, Ideální manžel, Naši furianti, několik pohádek pro děti a už jsou zde velikonoce 1935 a spatřila světlo světa opereta „Brandejští dragouni". Hned bylo zase 9 repríz. Na našem jevišti se objevují nové tváře — Drago Čáslavský, Fr. Tion, Ela Koptíková, Lída Palečková-Vecková a další. Mezi novými tvářemi vévodí však staří již zkušení herci, stále více se prosazuje všestranný talent Lídy Kabelákové, Jarči Kabelákové-Folbergrové, do sólového baletu přichází pomoci Ota Kazda, který je sám tanečníkem i choreografem.

Avšak ani činohra nezahálí, opírá se o celou řadu svých zkušených členů a klade si ty nejnáročnější úkoly. Hraje se „Mnoho povyku pro nic" W. Shakespeara, „Morálka paní Dulské" Gabriely Zápolské, „Andělé mezi námi" Fr. Langra, aktovky Em. Bozděcha „Zkouška státníkova" a „Světa pán v županu". Koncert České filharmonie pod taktovkou Rafaela Kubelíka byl vystřídán hrou Edm. Rostanda „Orlík" a hned nato se děti přišly podívat na představení Karafiátových „Broučků".

Při velkém provozu v divadle nezapomínal soubor ani na různá herecká jubilea svých členů. A tak čteme v přehledu činnosti zajímavá slavnostní představení při těchto jubileích, např. v r. 1918 již 40 let práce Fr. Kabeláka st., v r. 1923 ve hře „Firma" oslavil své 150. představení A. Janata, v r. 1927 v revui „Za filmem celým světem" oslavil své 100. představení L. Lysa a 100. představení téhož roku měl již také Fr. Kabelák ml. V následujícím roce 1928 pak ve hře „Nejkrásnější boty na světě" oslavil již 100 her Fr. Peřina, také Lída Kabeláková ve hře „Na zapřenou" měla již 100 her odehráno. V roce 1929 pak společně oslavili své 100. hry Fr. Poláček a A. Horká, následujícího roku pak Fr. Peřina oslavil 25 let divadelní činnosti a v r. 1931 bylo již A. Janatou odehráno a oslaveno 300 her. 1933 oslavili R. Šimanovský a M. Bartošová své 100. hry a netrvalo dlouho a slavilo se velmi vzácné jubileum — st. panu Kabelákovi, nestorovi bydžovských divadelníků, bylo 80 let a zároveň slavil 56 let divadelní práce. Jubileum oslavil v roli dědečka v „Našich furiantech". „Morálka paní Dulské" v r. 1935 byla vybrána za slavnostní představení pro Annu Sacherovou, která slavila 25 let činnosti. V listopadu 1936 byla pro oslavu 100. hry A. Řehákové a 150. hry K. Trojny vybrána hra Angela Guimery „V nížině". V r. 1937 bylo hrou W. Shakespeara „Sen noci svatojánské" oslaveno 500. představení spolku. V témže roce také Jar. Matějovský oslavil své 150. vystoupení ve hře „Pekelník". Jak je patrno z tohoto stručného výčtu, pamatovalo tehdejší vedení spolku na své jubilanty a odměnilo je takto alespoň morálně za jejich soustavnou a záslužnou práci. Nutno jen litovat, že se v pozdějších letech od této tradice ustoupilo. Pak bychom u některých členů mohli slavit i pětisté představení v divadelním souboru „Jirásek" nebo i půlstoletí členství a tím také kulturní práce pro veřejnost.

Ale vraťme se ještě na chvilku k té lehké Múze, která byla tak oblíbena u našich diváků a která dosáhla u nás profesionální úrovně — k operetě. Tradičně zase na velikonoce v r. 1936 spatřila světlo světa nejnovější opereta, která právě běžela v Praze, a sice „Na tý louce zelený", ve které v roli hajného Štětivce kraloval Jindra Čížek. 12 repríz se odehrálo ve 14 dnech a požadavky jako vždy by byly ještě na další představení, ale čekaly nové úkoly, nové hry. Přišel rok 1937, hnědý mor se v Německu rozlézal čím dál víc, vyhrožoval, bylo nutno burcovat svědomí občanů. Přišla na pořad hra Karla Čapka „Bílá nemoc", byla také hrána pro všechny bydžovské školy, přijela na naše pozvání také opera Studio z Prahy s „Prodanou nevěstou", na 1. a 2. máje jen tak jako oddychový repertoár zazněla v divadle operetka „Bílá vrána" ve třech představeních, ale čím dál víc bylo cítit již nejistotu v celé Evropě. Nervozita se přenášela mezi lid i u nás, bylo nutno pracovat i v divadle cílevědomě a zodpovědně. Věnovali jsme se ještě více dětem, aby se naučily chodit do divadla, aby bylo možno k nim mluvit z jeviště, vhodně voleným repertoárem jsme získávali mladého diváka. Pro školní mládež jsme sehráli v roce 1937 Vrchlického hru „Soud lásky". K slavnostnímu projevu před začátkem představení jsme pozvali synovce básníkova Dr. Vladimíra Frídu, v krátké době potom jsme pro mládež sehráli hru G. B. Shawa „Pekelník". V roce 1938 se velmi uplatnila hra Karla Čapka „Matka" a Jiráskova „Kolébka", obě představení opět pro studenty. Ale 18. prosince toho nešťastného roku 1938 jsme měli v divadle smutné představení, byla hrána hra L. Stroupežnického „Zkažená krev" a výtěžek tohoto představení byl věnován velmi potřebnému, avšak truchlivému účelu fondu pro péči o uprchlíky, který byl tenkrát zřízen. To se nám už vraceli naši spoluobčané ze zabraných území. O tom, jak to vypadalo v následujících letech nacistické okupace u nás v divadle, o tom si budeme již určitě povídat příště.

Zdeněk Smutný

FUČÍKŮV »TÁTA« SKOŘEPA

...Kdo vlastně byl Josef Skořepa, kterému děkovaly stovky pankráckých vězňů za nezištnou pomoc a za povzbuzení, jemuž vděčíme za „lístky Reportáže" — za Fučíkovu závěť a vyjádření vztahu ke své ženě? Před fašisty je uchránila jeho manželka Jana Skořepová. Co ještě zůstalo kromě vzpomínek?

V rodišti v Novém Bydžově není dodneška příliš připomínek, které by se vztahovaly k životu jejich rodáka Josefa Skořepy, odvážného bojovníka proti hitlerovskému fašismu. Není tu jediné ulice nazvané jeho jménem. Jenom v městském muzeu, v síni současných dějin, připomíná jeden z panelů Skořepovu památku. Je na něm maturitní fotografie, faksimile pankráckých motáků, snímek mnichovské věznice.

Naše setkání s nejbližšími je klíčem ke Skořepovu životu. Vzpomínkami nám přispívá i někdejší Skořepova spolužačka z bydžovského gymnázia Zdeňka Fukátková, cennou výpovědí je i válečný deník houslové virtuosky, vdovy po zasloužilém umělci, spisovatelovi K. J. Benešovi, Ervíny Brokešové-Benešové. Z Rožmitálu pod Třemšínem dostáváme její knihu: Žila jsem naději.

Nejblíže přítomna jeho osudu byla manželka Jana Skořepová, zvaná Hana.

Při její první návštěvě — na kterou bylo možno vzít do Pečkárny jídlo — vypadly z rukávu Josefa Skořepy při skládání nádobí do kabelky motáky s důležitými informacemi a varováním. Byly v nich i osobní vzkazy.

Jedenkrát za čtrnáct dní — při výměně čistého prádla na Pankráci — jsou motáky důmyslně zašité v prádle, některé pro manželku, jiné jsou určeny ostatním adresátům. Přicházejí až do konce roku 1943...

Curriculum vitae

„Hlavně, aby měl kluk obě ruce zdravé a dovedl se perlíkem kolem kovadliny pořádně ohánět," pronáší Jan Skořepa oblečený do kožené zástěry před narozením svého druhého syna Josefa. Čtyři dny po Štědrém večeru roku tisícího devítistého. ...

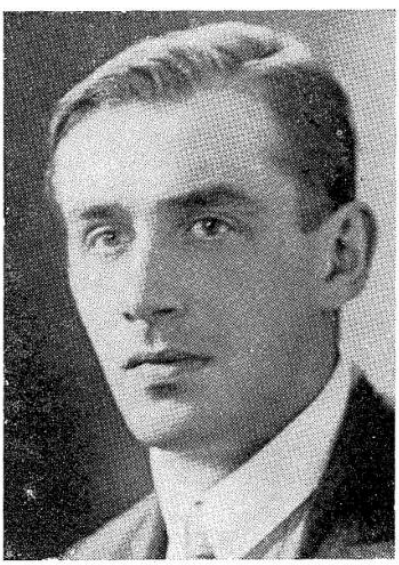
Tuhle radost z narození dětí mají manželé Skořepovi ještě čtyřikrát — tři z pěti synů pokračují v rodové tradici, v kovařině, a další se stává pekařem — a Josef?

Od svých deseti let poznává spolu se svými bratry žár kovářské výhně, otec kovář se bez zručných pomocníků nikdy neobejde. Josef patří na novobydžovské chlapecké měšťance k nejlepším žákům a rodinná rada záhy rozhodne: „Když mu jde učení ve škole, ať to tedy zkusí."

Josef Skořepa se stává studentem primy na bydžovském gymnáziu. Je o rok starší než ostatní jeho spolužáci, svůj volný čas musí dělit mezi kovárnu, studium a tehdy pro studenty zakázaný fotbal. Prochází úskalím gymnaziálních zkoušek, nikdo ho ve třídě nenazve jinak než Vincou. A ten se kamarádsky dělí o všechno dobré a zlé se spolužáky, hlavně s pozdějším redaktorem Luďkem Stránským. S ním je počátkem roku 1918 odveden na italskou frontu, aby „hájil" zájmy monarchie (po válce se mnohokrát zmiňuje bratrům o tehdejším svém úmyslu dostat se frontou na stranu Sovětů). Třída bez obou maturuje v roce 1920... Skořepa a Stránský skládají po návratu tzv. válečnou maturitu.

Z bojiště si mladý Josef Skořepa přináší radikální názory, horuje pro Leninovu revoluci, odchází do Prahy na právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Po přímluvě bývalého bydžovského gymnaziálního profesora češtiny a francouzštiny dr. Oskara Buttera nalézá při studiu místo na československém ministerstvu zahraničních věcí. Stává se elévem... Do rukou se mu dostávají první vydání Marxových, Engelsových a Leninových spisů; Josef Skořepa nechybí při žádné studentské rebelii, dychtí po zprávách, které přicházejí ze sovětského Ruska, a nenechává si je nikdy pro sebe. Před vyhazovem mu nepomáhají ani dobrozdání jeho profesora.... Letí a potkává ho nezaměstnanost.

„Komunismus je krásná věc, ale v první řadě je k tomu potřeba vychovat lid," tímto přesvědčením se

Fotokopie J. Prokop

netají o bydžovské pouti. Nemá už co ztratit, ztratil téměř všechno — zaměstnání, studium, ubytování na koleji. Také vysokoškolská menza ve Spálené ulici mu zavřela své dveře...

Kde se rodila Skořepova odvaha, kam až sahá jeho pankrácké hrdinství? Jak plynula léta před tím, než Skořepova tužka vydávala svědectví přes zamřížovaný svět cely a chodby věznice? Za nezaměstnanosti pomáhají Skořepovi přátelé, po složitých jednáních dostává místo pomocníka ve službách ČSD a za čas nastupuje jako výpravčí do Strašecího, později je „povýšen" na úředníka správy drah jako nedostudovaný právník. Tam ho zastihuje nacistická okupace. ...

Dokončení příště

Úryvky z knihy Viktora Andrijanova a Zdeňka Hrabici „Lidé z Reportáže", vydané v letošním roce v nakladatelství Mladá fronta

U mistrů restaurátorů

Jednoho zářijového dne minulého roku vyjíždělo z našeho města auto s neobvyklým nákladem. Na cestu z muzea do Prahy se vydaly obrazy Ukřižovaného a Matky Bolestné, aby v ateliéru akademických malířů a restaurátorů manželů Bergerových prošly náročným restaurováním. Vzácná díla slavného barokního malíře Petra Brandla byla pro transport pečlivě zabalena a nechybělo ani nezbytné bezpečnostní zajištění drahocenné zásilky.

Rozhodnutí pro ateliér manželů Bergerových nebylo náhodné. Brandlovy nově objevené obrazy z našeho muzea byly svěřeny odborníkům nejpovolanějším. Manželé Bergerovi v minulých letech úspěšně restaurovali nejen řadu nejznámějších děl tohoto malíře (mezi nimi i manětínský Křest Kristův, břevnovskou Smrt sv. Benedikta, svatovítský Křest Kristův a smiřické Klanění tří králů), ale z vlastních průzkumů a rentgenových snímků poznali Brandlův rukopis i z dalších děl. O vynikající restaurátorské práci manželů Bergerových svědčí mimo jiné i díla italských mistrů vystavená v Obrazárně Pražského hradu, na prvním místě nejvýznamnější a nejcennější obraz celého souboru — Toaleta mladé ženy od Tiziana. Citlivými zásahy obou restaurátorů tak byly dosud zachráněny desítky vzácných děl z bohatého uměleckého fondu našich galerií a muzeí.

Od prvních hodin restaurátorské práce v pražském ateliéru začaly Brandlovy obrazy vydávat dosud skrytá tajemství a postupně prožívaly svoje „znovuzrození". Celou práci pro vědecké účely zdokumentuje závěrečný protokol s bohatou fotografickou přílohou. Našim čtenářům z ní ve zkratce přiblížíme alespoň to nejpodstatnější.

Práce malířů restaurátorů bývá často srovnávána s prací lékařů. I oni po podrobném vyšetření nejprve stanoví přesnou diagnózu, aby na jejím základě zvolili správnou a účinnou léčbu.

Při jednom z úkonů všeobecného průzkumu obrazu — při rentgenování — bylo zjištěno a na rentgenogramu exaktně doloženo, že hlava Krista a především její obličejová část byla zcela přemalována. Brandlova malba má hlavu více zakloněnou a viděnou z většího podhledu a tvář jeví známky jisté hrubosti. Je ovšem plna silné vnitřní exprese. Rentgenogram obličejové partie obrazu Matky Bolestné naopak potvrdil domněnku, že tato tvář pozdějšími přemalbami nebyla narušena.

Teprve po detailním zmapování okem nepostižitelných vrstev malby bylo možno přistoupit k vlastní restaurátorské práci. Bylo rozhodnuto, že bude nezbytné nejprve odstranit hrubé spodní plátno, nalepené pod původní plátno při posledním restaurování v roce 1915, a nahradit je novým plátnem. Tato tzv. rentoaláž představuje sama o sobě dosti složitý pracovní postup, který vyžaduje velké zkušenosti.

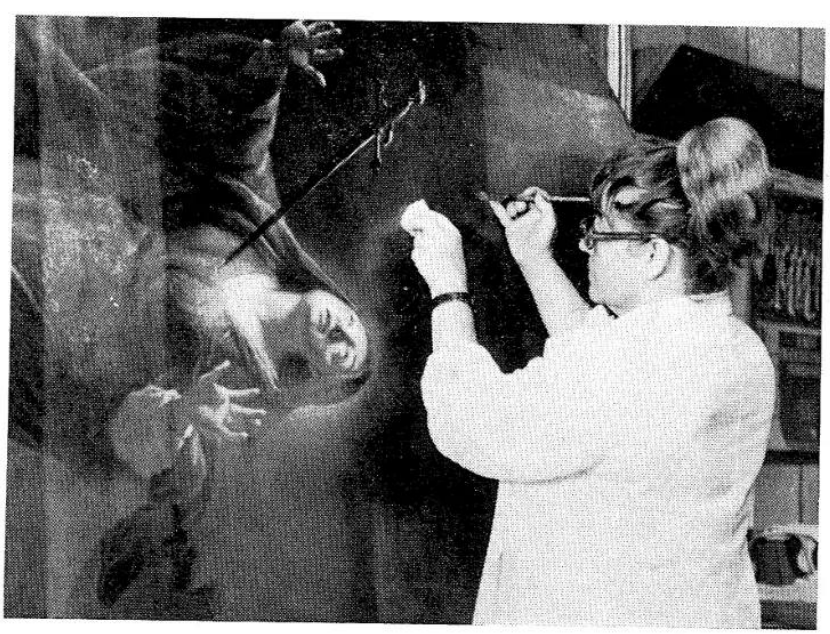
Barevná vrstva plátna byla nejprve zajištěna nalepením zvláštního tenkého papíru, aby nedošlo k jejímu poškození, např. k odloupnutí částeček uvolněné malby. Po sejmutí obrazu z rámu následovalo postupné odlepení spodního hrubého plátna a odstranění všech zbytků starého škrobového lepu. Teprve takto centimetr po centimetru pečlivě očištěná spodní vrstva původního plátna byla připravena k nové rentoaláži.

Nové plátno se nalepí pod původní plátno pomocí roztavené voskopryskyřičné směsi postupným nažehlováním, nejprve zezadu, potom zpředu přes tenký papír chránící vlastní barevnou vrstvu. Přitom je třeba zvolit správnou teplotu žehliček tak, aby roztavená směs dobře pronikla novým plátnem a starým plátnem a přichytila odpadávající podkladové i barevné vrstvy malby. Novou rentoaláží byly oba obrazy zároveň konzervovány a po napnutí na rámy znovu připraveny k dalším restaurátorským zásahům.

Vl. Berger odděluje hrubé spodní plátno z obrazu Ukřižovaného a odstraňuje zbytky starého škrobového lepu

Al. Bergerová postupně snímá staré ochranné laky z obrazu Matky Bolestné

Začala nejdůležitější část práce. Po zkouškách rozpustnosti a po sejmutí zažloutlých a znečištěných starých ochranných laků byly postupně milimetr po milimetru odstraňovány všechny pozdější cizí přemalby tak, aby barokním dílům byla vrácena původní podoba, jakou jim před téměř dvěma sty padesáti lety dal slavný Petr Brandl. Pod doteky štětců, pinzet a skalpelů se pozvolna začaly odkrývat další detaily malby skryté pozdějšími necitlivými zásahy, ale i části porušené vlivem srážení asfaltových příměsí do krupičkovitých útvarů (hlavně na červeném rouchu Matky Bolestné a na nohou Krista). S odstraňováním všech pozdějších přemaleb se zároveň objevila místa s vypadanými částečkami barvy, vystoupily drobné i větší trhlinky i další defekty podkladové a barevné vrstvy. Tato místa byla vypiněna křídovým tmelem a zatmelené části spojila s původní malbou imitativní retuš. Jen výjimečně, tam, kde chyběla větší ploška původní barevné vrstvy, bylo použito retuše s jemným šrafováním, aby restaurátorský zásah zůstal i při pozorněji ším pohledu zblízka viditelný.

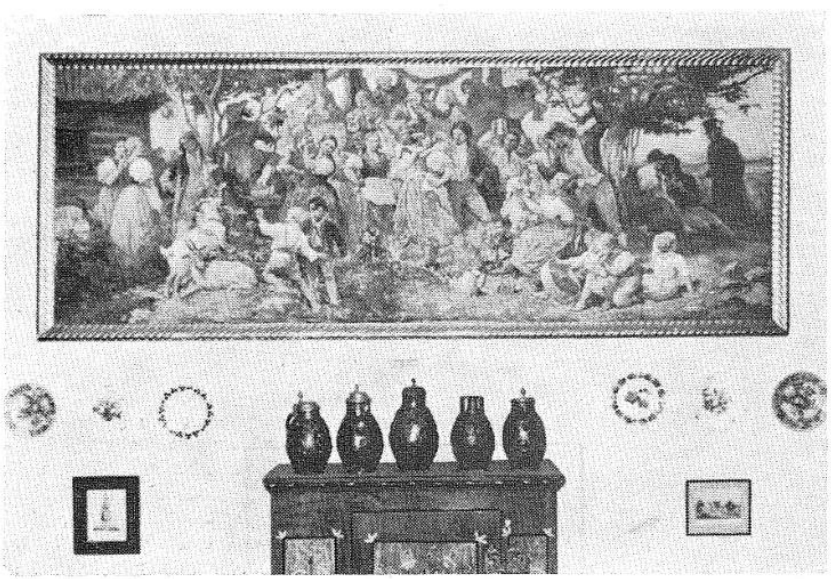
Stovky hodin práce vyžadující jistotu ruky chirurga a současně dokonalou znalost technologie a techniky Brandlovy malby postupně vrátily oběma dílům autentickou podobu a zachránily tak obrazy slavného barokního mistra pro příští generace. Obě díla znovu září v bohaté barevné polyfonii, aby od jara příštího roku obohatila expozici našeho muzea jako další svědectví o trvalých hodnotách velkého umění a přesvědčivý doklad péče socialistické společnosti o jeho zachování.

Text a foto Jaroslav Prokop

PŘEHLED MÍSTNÍCH VÝROČÍ V ROCE 1982

15. září 1612	— *zemřel Marek Moravec Bydžovský z Florentina, český humanista, několikanásobný děkan a rektor pražské univerzity*	— *370 let*
7. března 1782	— *císař Josef II. potvrdil městská privilegia*	— *200 let*
23. listopadu 1792	— *v Chlumci nad Cidlinou se narodil spisovatel a dramatik Václav Kliment Klicpera*	— *190 let*
13. prosince 1822	— *v Novém Bydžově se narodil významný ovocnář Josef Eduard Proche*	— *160 let*
26. března 1872	— *v Gdowu v Polsku narozen Stanislav Hudeček, akademický malíř, autor známých souborů litografií z našeho města*	— *110 let*
1. ledna 1882	— *otevření nynějšího městského hřbitova*	— *100 let*
6. srpna 1932	— *při projížďce po Labi u Sadské utonul dr. Václav Vojtěch, první Čech, který vstoupil do oblasti Antarktidy*	— *50 let*
20. listopadu 1932	— *v Potštejně zemřel dr. K. B. Mádl, významný umělecký historik a kritik, rodák z našeho města*	— *50 let*
3. července 1942	— *na zámečku v Pardubicích v době heydrichiády popraven dr. Karel Engler, pantáta merendy v roce 1934*	— *40 let*
14. března 1952	— *zemřel soudruh Jan Weber, jeden ze zakládajících členů komunistické strany v našem městě*	— *30 let*
24. června 1952	— *na společném plenárním zasedání národních výborů rozhodnuto o sloučení Nového Bydžova s Chudonicemi a Zábědovem*	— *30 let*

Z našeho muzea

Bohatou expozici venkova zdobí i několik obrazů s venkovskými náměty. Mezi nimi na prvním místě upoutá rozměrné plátno Stanislava Hudečka Staročeské posvícení. Pohled na část expozice s Hudečkovým obrazem.

Foto J. Prokop

Prosíme o vysvětlení

V prvním čísle Novobydžovského zpravodaje (z 31. března 1981, na str. 13 a 14) popisuje autor Jaroslav Cidlinský v článku „Několik zastavení" postavu lékaře - profesora, absolventa zdejšího gymnázia, „vetchého, malého dědečka s brejličkami a hůlčičkou, zachumlaného do opelichané hnědé beraničky, s urousanými filcovanými botami na nohou", který chodil celá léta kolem gymnázia mezi jedenáctou a půl dvanáctou hodinou na obědy do hostince „Tatra". Uveřejněný úryvek byl vybrán z autorova dosud nepublikovaného rukopisu „Mé město".

Postava vetchého dědečka lékaře a profesora zaujala mnoho našich čtenářů, kteří se na mě obraceli s dotazem, o koho jde.

Podnikl jsem důkladnou dotazovou akci jednak u nejstarších občanů našeho města, jednak u dosud žijících zaměstnanců uváděné restaurace, dříve U Loudů a původně U maj. Kohouta. Z dotazovaných se nikdo na tuto osobu nepamatoval. Znal jsem osobně starou gardu novobydžovských lékařů, ale ti všichni zemřeli dříve než jejich manželky, takže ani zde nenacházím možnou hledanou osobu.

Pro označení této osoby zatím zůstává především sám autor Jaroslav Cidlinský, s největší pravděpodobností občan z Chlumce nad Cidlinou, odkud byl článek do redakce Novobydžovského zpravodaje zaslán.

Poněvadž v roce 1928 psal do Pomněnek merendy i do třídního časopisu maturantů z roku 1929 Jaro Cidlinský, domníval jsem se, že jsem na správné stopě. Jaro Cidlinský byl Jaroslav Ptáček, velmi nadaný literát, pozdější katecheta novopackých škol, jehož bratr František Ptáček byl dlouholetým administrátorem smidarské farnosti. Oba však před léty už zemřeli.

Obrátil jsem se na jejich sestru M. A. Ptáčkovou, žijící v řádové komunitě v Bílé Vodě u Javorníka. Obratem mi odpověděla, že její bratr Jaroslav tohoto pseudonymu užíval pro psaní drobnějších článků do Chlumeckých listů. O spise „Mé město" jí však není nic známo a současně uvádí, že bratr větší dílo nikdy nenapsal. Opět tedy negativní výsledek.

Zbývá jedno řešení, požádat autora článku Jaroslava Cidlinského, aby byl tak laskav a sdělil do redakce našeho časopisu, o koho jmenovitě jde. Kdo byl onen vetchý dědeček, lékař - profesor, absolvent zdejšího gymnázia? Rádi bychom také poznali autora zajímavého rukopisu. Již předem děkujeme za pochopení a ochotu.

Dr. Oldřich Maštálka

TANEČNÍ ORCHESTR

Městského kulturního střediska v Novém Bydžově

TOX

zahraje k poslechu i k tanci

při tanečních zábavách, plesech, karnevalech, společenských večerech, koncertech i různých příležitostných oslavách (při MDŽ apod.).

Taneční orchestr nabízí skladby našich i zahraničních autorů z repertoáru nejznámějších skupin a zpěváků, ale i oblíbené melodie lidové dechové hudby a vlastní skladby.

Na požádání zašleme SEZNAM SKLADEB, SMLOUVU O HUDEBNÍ PRODUKCI a ostatní podrobné dispozice.

Taneční orchestr TOX
Městské kulturní středisko
Nový Bydžov

Topné období začalo

Mohutná výstavba průmyslových a zemědělských závodů a výstavba bytového fondu kladou velké požadavky na jejich zajišťování. Přes veškerá prováděná opatření dochází k požárům, které jsou způsobovány neopatrností občanů a ochuzují nás všechny o miliónové hodnoty a společnost o lidské životy.

K provádění a zajišťování požární ochrany je vydána celá řada zákonných opatření, předpisů apod. Jde především o to, aby je lidé dodržovali a byli s nimi seznámeni. Pro všechny občany platí zákon o požární ochraně č. 18/1958 Sb. a vyhláška ministerstva vnitra č. 106/1959 Sb., v nichž jsou stanoveny povinnosti občanů, národních výborů, výrobních i nevýrobních organizací. Pro občany našeho města platí mimo to i Domovní řád, který obsahuje také povinnosti z hlediska požární ochrany.

Podle uvedených předpisů je každý občan povinen zachovávat potřebnou bdělost a opatrnost při zacházení s požárně nebezpečnými látkami a předměty a počínat si tak, aby nezavdal příčiny ke vzniku požáru.

Během roku 1980 vzniklo na území našeho okresu 57 požárů se škodou cca 2.300 000,— Kčs a 6 osob bylo zraněno.

Mezi nejčastější příčiny vzniku požárů je možno uvést zejména to, že topidla jsou umísťována v blízkosti hořlavých stěn. Bezpečné není ani to, jsou-li kamna postavena na hořlavé podlaze. Pokud se hovoří o topidlech, jejich obsluha musí být prováděna podle návodu výrobce. Na jedno z předních míst ve statistice požárnosti se řadí i dětská neopatrnost. Proto si musíme všímat toho, s čím si děti hrají. Zabraňme jim především hře se zápalkami! Vždyť zde lze ukázat celou řadu případů, které skončily tragicky — a často jen vinou nevšímavosti nás dospělých.

Veřejná bezpečnost v součinnosti s požárními útvary provádí preventivní protipožární prohlídky, při kterých je zjišťován značný nepořádek na půdách, ve sklepích, kůlnách, na dvorech a ostatních prostorách.

Jaká je situace v našem městě? V měsíci březnu byly provedeny protipožární prohlídky ve všech domech PBH. Při prohlídkách byly zjištěny i prostory, kde se skladuje velké množství hořlavin. V takových případech pak dochází k rychlému rozšíření požáru a k poměrně obtížné likvidaci. Udělat pořádek na půdě a jiných prostorách není však záležitostí jen PBH, ale především občanů, kteří v těchto domech bydlí a tyto prostory používají. Jsou zjišťovány případy, že chodby, schodiště a další přístupové cesty jsou zarovnané různými věcmi, takže v případě požáru by se i těžko prováděla evakuace majetku a obyvatel. Ani elektrická instalace nebývá vždy v takovém stavu, aby dávala záruku bezpečnosti. Dochází k neodborným opravám pojistek, mnohá osvětlovací tělesa v prašném prostředí jsou bez ochranných krytů. Rovněž elektrickým spotřebičům, jako jsou vařiče, žehličky, teplomety apod., musí být věnována patřičná pozornost a péče, neboť i tyto předměty způsobily požáry s následnou škodou, a to i na zdraví a životech.

Přes prováděná preventivní opatření se stále setkáváme s lhostejností některých občanů. Jejich jednání může být v rozporu se zákonem, zejména se zákonem o přestupcích č. 60/1961 Sbírky.

Záleží na každém z nás, ať už pracuje na kterémkoliv místě v průmyslu, zemědělství nebo jiném odvětví, aby byl opatrný a dodržoval základní požární předpisy a vyhlášky. To je cesta jak zabránit nejen majetkovým škodám, ale zejména ztrátám na lidských životech, které požáry každoročně způsobují našemu národnímu hospodářství a tím vlastně nám všem.

O. Mastěna

Sdělení redakce

Redakční rada děkuje všem autorům článků a fotografií za jejich příspěvky a těší se na další úspěšnou spolupráci.

Všem ostatním čtenářům, kteří by chtěli nabídnout příspěvky do příštích čísel našeho časopisu, sdělujeme následující informace:

- Příspěvky pište zásadně strojem ob řádek. Pokud to téma dovolí, vyjadřujte se stručně.
- K jednotlivým článkům můžete přiložit kontrastní černobílou fotografii, která svou delší stranou pokryje šířku alespoň dvou sloupců tisku.
- Příspěvky ani fotografie se nehonorují.
- Všechny písemné příspěvky, fotografie i další korespondenci k Novobydžovskému zpravodaji zasílejte na adresu:

  Městské kulturní středisko (stará sokolovna), 504 01 Nový Bydžov. Č. tel. 224 13. Při korespondenci uvádějte vždy přesnou adresu odesílatele.

- Uzávěrka příštího čísla Novobydžovského zpravodaje je 15. února 1982.

Naši matriky

NAROZENÍ

od 15. 8. 1981 do 28. 10. 1981

15. 8. **Jiří Forman,**
Nový Bydžov, Lidická 826

16. 8. **Michal Kloz,**
Nový Bydžov, Dr. Vojtěcha 437

28. 8. **Lukáš Cón,**
N. Bydžov - č. Lužec n. C. 62

28. 8. **Lucie Klapšťová,**
Nový Bydžov, U hřiště 230

1. 9. **Jiří Smadiš,**
Nový Bydžov - Chudonice 99

2. 9. **Jan Hep,**
Nový Bydžov, Osecká 727

6. 9. **Michal Tomáš,**
Nový Bydžov, Dvořákova 455

10. 9. **Radek Dejl,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 904

14. 9. **Monika Libánská,**
N. Bydžov - č. N. Skřeněř 5

26. 9. **Eva Forejtová,**
N. Bydžov - č. Zachrašťany 3

27. 9. **Petra Školníková,**
Nový Bydžov, Tyršova 104

29. 9. **Simona Picková,**
Nový Bydžov - Zábědov 47

8. 10. **Jaroslav Bydžovský,**
N. Bydžov - č. Skochovice 50

10. 10. **Michaela Mašindová,**
N. Bydžov - č. N. Skřeněř 43

11. 10. **Petr Mojžíš,**
Nový Bydžov - č. Sloupno 211

14. 10. **Libor Kubelka,**
N. Bydžov - č. Lužec n. C. 116

18. 10. **Monika Ullmannová,**
Nový Bydžov - Zábědov 89

26. 10. **Miloslav Schovánek,**
Nový Bydžov, Riegrova 1572

28. 10. **Dagmar Drahná,**
N. Bydžov - č. Skochovice 7

SŇATKY

od 29. 8. 1981 do 7. 11. 1981

29. 8. **Miloš Přenosil,**
Kněžice - Osek 8
Ivana Barešová,
N. Bydžov - č. Lužec n. C. 9

5. 9. **Antonín Kofránek,**
Nový Bydžov, Dukelská 1409
Eva Novotná,
Nový Bydžov, Žižkova 567

5. 9. **Zdeněk Valenta,**
Chotěšice 50
Dana Pavlíčková,
N. Bydžov - č. Skochovice 30

5. 9. **Miroslav Lelek,**
Boharyně - Puchlovice 23
Ludmila Nováková,
Nový Bydžov - Metličany 1086

5. 9. **Jaroslav Starý,**
Jičín, Valdická 905
MUDr. Nina Kodydková,
Nový Bydžov, Dukelská 635

12. 9. **Jan Geletič,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
Hana Stránská,
Chlumec n. C., Roosewelтova 251/III

19. 9. **Miroslav Riedl,**
Nový Bydžov - Chudonice 172
Jana Šenková,
Nový Bydžov - Metličany 1057

19. 9. **Josef Mydloch,**
N. Bydžov, Jungmannova 1620
Iveta Prochovníková,
Nepolisy 193

24. 9. **Zdeněk Vávra,**
Kostelec n. Č. Lesy 831
Irena Vávrová,
N. Bydžov, Na St. Cidlině 638

26. 9. **František Kaizr,**
Měník - Barchůvek 22
Zdeňka Valášková,
N. Bydžov - Chudonice, Třebízského 212

3. 10. **Bohumír Drobný,**
Nový Bydžov - St. Bydžov 95
Margita Hnátová,
Bratislava, Únorového vítězství 101

17. 10. **Jaroslav Jelínek,**
Říčany, K. Marxe 224
Eva Vršťalová,
Nový Bydžov, Revoluční 687

17. 10. **Ladislav Bajer,**
Smidary 318
Lenka Klozová,
Nový Bydžov, Dukelská 987

17. 10. **Miroslav Rosůlek,**
Nový Bydžov, Purkyňova 1510
Vlasta Molnárová,
Nový Bydžov, Žižkova 673

31. 10. **Arnošt Drábek,**
Nový Bydžov - Zábědov 75
Blanka Pánková,
Nový Bydžov - Zábědov 75

31. 10. **Jiří Bambas,**
Chlumec n. C., Rudé armády 93/IV
Jaroslava Černá,
Nový Bydžov - Sloupno 190

7. 11. **Stanislav Chaloupka,**
N. Bydžov - č. Lužec n. C. 44
Jana Rábová,
Hradec Králové - Třebeš, S. Allende 268

7. 11. **Miroslav Stoklas,**
Skřivany, Malátova 256
Eva Barvířová,
N. Bydžov, Mírové náměstí 499

7. 11. **Ing. Jaromír Černý,**
Nový Bydžov, Nerudova 1755
Alena Lakatošová,
Nový Bydžov, Luční 770

ÚMRTÍ

od 25. 8. 1981 do 15. 11. 1981

František Vejr	89 let
Josef Janeček	89 let
František Mauer	89 let
Růžena Schovánková	70 let
Emilie Žilková	76 let
Anna Šebková	80 let
MUDr. Josef Novotný	67 let
Marie Hladíková	74 let
Marie Hrázká	87 let
Josef Janeček	74 let
Josef Šprinc	71 let
JUDr. Jaroslav Franc	73 let
Marie Šimůnková	79 let
Marie Schovánková	75 let
Zdeňka Zelená	66 let
Marie Drobná	71 let
Ladislav Junek	71 let
Josef Zich	74 let
Josef Hataš	64 let
Josef Beneš	83 let
František Jančák	90 let
Jindřich Janouch	71 let
Anna Bydžovská	81 let
Václav Synek	73 let
Václav Hrnčíř	82 let
Jan Holý	72 let
Vladimír Novotný	59 let
Anna Klabanová	69 let
Josef Musil	85 let

Foto J. Prokop

Příjemné vánoce a mnoho úspěchů v roce 1982 přeje redakční rada

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ
Vydává Městské kulturní středisko v N. Bydžově nepravidelně. - Řídí redakční rada, zástupce odpovědného redaktora Jitka Horynová. - Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. - Tisknou Východočeské tiskárny, n. p. v Novém Bydžově. - Náklad 1.400 výtisků.